

Omówienia nadesłanych książek

Przybylski Tadeusz. *Ks. Antoni Hlond - Chlondowski, salezjanin -kompozytor*
Kraków: "Życie Mysłowic" 1993 - 79 s.

Zwięzła biografia i zarys twórczości ks. A. Chlondowskiego, jednego z bardziej zasłużonych kompozytorów i propagatorów muzyki kościelnej w Polsce obecnego stulecia. Szczególną wartość posiada przedstawiona w niniejszej pozycji charakterystyka działalności organizacyjnej ks. Chlondowskiego, przede wszystkim zaś założonej przez niego Salezjańskiej Szkoły Organistowskiej w Przemyślu oraz powstałego z jego inicjatywy Zrzeszenia Księży Muzyków.

Dokumenty duszpastersko-liturgiczne Episkopatu Polski (1966-1993). Oprac. Czesław Krakowiak, Leszek Adamowicz. Słowo wstępne: Tadeusz Rybak, bp. Lublin: Lubelskie Wydaw. Archidiecezjalne 1994 - 462, [1] s.

Zestawienie obecnie obowiązujących zarządzeń i instrukcji Konferencji Biskupów Polski odnoszących się do liturgii i duszpasterstwa liturgicznego, wydanych w latach 1966-1993. Materiał uporządkowany został według następującego układu: Liturgia sakramentów świętych (Chrzest; Bierzmowanie; Eucharystia; Pokuta; Namaszczenie chorych; Kapłaństwo; Małżeństwo), Liturgia godzin, Rok liturgiczny, Muzyka, Sztuka, Sakramentalia i nabożeństwa. Dokumenty uzupełnione zostały w aneksach wzorami pism i formularzy.

Droga Krzyżowa. Duchowość nabożeństwa i antologia współczesnych tekstów polskich. [Wybór] Jerzy Józef Kopeć CP Niepokalanów: Wydaw. OO. Franciszkanów 1994 - 400 s.

Książka zawiera zebrane teksty Drogi Krzyżowej autorstwa zarówno duchownych, jak i świeckich, przeznaczone dla dorosłych, młodzieży i dzieci. Zbiór tekstów poprzedza obszerny wstęp o. J. J. Kopia (s. 5-34) o genezie i tradycji nabożeństwa Drogi Krzyżowej w Kościele zachodnim, a także jego aspektach teologicznych, pastoralnych oraz miejscu jakie zajmuje w sztukach plastycznych.

Droga Krzyżowa z Ojcami Kościoła. Teksty oprac. Sławomir Kawecki i in. Red. Marek Starowieyski. Częstochowa: Edycja Św. Pawła [1994] - 79, [1] s.

Ponieważ nie wszystkie stacje Drogi Krzyżowej znane były Ojcom Kościoła, a poza tym fakty z nią związane, których opisy znajdują się w tekście Pisma świętego, posiadają wykładnię aktualną dla czasów, w jakich Ojcowie pisali, autorzy tego opracowania podają przy każdej stacji kilka tekstów mających jedynie pomóc w medytacji. Wybór pism Ojców uzupełniony został fragmentami tekstów autorów orientalnych oraz tekstów zaczerpniętych z liturgii wschodniej, pochodzących z okresu średniowiecza.

Erdman Jerzy. *Polska muzyka organowa epoki romantycznej.* Warszawa: "Konsultacja" 1994 - 312 s.

Autor przedstawia polską organową muzykę romantyczną na tle rozwoju europejskiej kultury muzycznej. Wskazuje na istotne, nie zawsze odpowiednio dostrzegane, znaczenie muzyki organowej XIX i początków XX wieku, omawia jej źródła i cechy specyficzne, analizuje charakterystyczne dla niej gatunki i formy. Szczegółowo zaprezentowana została twórczość Augusta Freyera, Mieczysława Surzyńskiego, a przede wszystkim Feliksa Nowowiejskiego. Interesujące są także rozważania na temat powszechnego w omawianym okresie - cecyliańskiego ruchu odnowy muzyki kościelnej.

Morawska Katarzyna. *Renesans.* Seria: Historia muzyki polskiej pod redakcją S. Sutkowskiego. T. 2. Warszawa: Sutkowski Edition Warsaw 1994 - 413 s.

Długo oczekiwane, pierwsze tak wyczerpujące kompendium wiedzy na temat muzyki polskiej w okresie renesansu. Autorka szczegółowo omawia zarówno obraz kultury muzycznej w XVI-wiecznej Polsce (m. in. organizacja życia muzycznego, szkolnictwo muzyczne, praktyka wykonawcza), jak też samą twórczość muzyczną tego okresu. Dużą zaletą tej pozycji są zamieszczone w niej tablice synoptyczne (*Chronologiczny zestaw najważniejszych wydarzeń z zakresu historii muzyki polskiej i powszechnej, historii Polski i świata, historii nauki i kultury w Polsce i na świecie*) oraz niezwykle rzetelnie zestawiona bibliografia, która zawiera: nowe wydania źródłowo - krytyczne (*Antologie i inne zbiory w porządku chronologicznym z wyliczeniem kompozycji z XVI wieku*); katalogi, bibliografie, słowniki; opracowania z zakresu historii muzyki; literaturę uzupełniającą.

Nawrot Piotr SVD. *Música de vísperas en las reducciones de Choquitos Bolivia (1691-1767). Obras de Domenico Zipoli y maestros jesuitas e indígenas anónimos*. La Paz Archivo Musical Chiquitos Concepción, Bolivia 1994 XXXII, 335 s.

Wydane i opracowane przez pracującego w Boliwii polskiego misjonarza (m. in. wychowanka Poznańskiego Chóru Chłopięcego J. Kurczewskiego) utwory ilustrujące bogate tradycje muzyczne jezuitów, którzy pracowali w latach 1691-1767 wśród Indian Chiquitos w Boliwii. Jak pisze - w przesłanej do redakcji recenzji - ks. A. Labudda SVD: "Prezentowane w pracy P Nawrota wokalnie - instrumentalne *Nieszpory boliwijskie* odtworzone zostały z zapomnianych manuskryptów w tak zwanej Kolekcji Conception, pochodzących z kościołów misyjnych San Ana i San Rafael. (...)" Ukazane tu nieszpory pochodzą z tekstów wspólnych o świętych mężczyznach (*Vísperas de Confesor*). (...) W "Appendix" autor umieścił ponadto odkryte i sporządzone przez siebie transkrypcje następujących kompozycji: *Dixit Dominus; Nisi Dominus; Laudate Dominum; Ave maris stella; Jesu corona virginum; Creator alme siderum; Exaltate Regem regum; Ascendit Deus in jubilatione; Regina caeli; Exsurgens Joseph*. (...) Większość zbioru zachowanego w Kolekcji Conception to dzieła anonimowe. Z imienia znany jest jedynie Domenico Zipoli (1688-1726).

Partytura *Nieszporów boliwijskich* oraz ich nagranie na płycie kompaktowej są do nabycia w Referacie Misyjnym Księży Werbistów w Pieniężnie (14-520 Pieniężno, tel/fax 0-55/43 67 04).

Przybylski Tadeusz. *Z dziejów nauczania muzyki w Krakowie od średniowiecza do czasów współczesnych*. Kraków - "Musica Iagellonica" 1994 - 378 s.

Wydane z okazji 100-lecia krakowskiej Akademii Muzycznej syntetyczne ujęcie rozwoju nauczania muzyki w Krakowie, które autor przedstawia w trzech częściach: "Nauczanie muzyki w dawnym Krakowie", "Edukacja muzyczna w XIX wieku i w I połowie XX wieku", "Szkolnictwo muzyczne w latach 1945-1988" Szczególną wartość dokumentacyjną źródłową posiadają obejmujące prawie 200 stron obszernie aneksy, w których autor zestawia listy pedagogów i wychowanków różnych placówek szkolnictwa muzycznego, laureatów konkursów muzycznych, rozkłady zajęć, statuty, inwentarze oraz publikacje.

Mikołajczak Aleksander Wojciech. *Gnieźnieńskie sekwencje o św. Wojciechu*. Gniezno: "Gaudentium" 1995 - 129, [2] s.

W swojej pracy autor zebrał i opracował sekwencje o św. Wojciechu pochodzące z okresu od przełomu XI/XII do połowy XV wieku, odśpiewywane podczas mszalnego oficjum. Książka ubogacona została kolorowymi zdjęciami zachowanych zabytków.

Nowak - Romanowicz Alina. *Klasycyzm (1750-1830)*. Seria: Historia muzyki polskiej pod redakcją S. Sutkowskiego. T. 4. Warszawa 1995 - 302 s.

Kolejny tom cennej serii historii muzyki polskiej wydawanej przez S. Sutkowskiego, napisany przez zmarłą przed dwoma laty A. Nowak-Romanowicz (1907-1994). Dokonujące się w tym ciągle zbyt mało znanym okresie rozwoju polskiej kultury muzycznej przemiany autorka omawia w następujących rozdziałach: Muzyka instrumentalna; Opera; Pieśń; Muzyka religijna; Teoria. Podobnie jak w wyżej omówionym tomie drugim z tej serii zamieszczono tu bardzo pomocne tablice synoptyczne (*Chronologiczny zestaw najważniejszych wydarzeń z zakresu historii muzyki polskiej i powszechnej, historii Polski i świata, historii nauki i kultury w Polsce i na świecie*).

Pociej Bohdan. *Jan Sebastian Bach i jego muzyka*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1995 - 195 s.

Przystępnie napisana popularnonaukowa biografia wielkiego kompozytora autorstwa wybitnego muzykologa i krytyka muzycznego B. Pocięja (m. in. autor wydanej w 1972 r. książki *Bach - muzyka i wielkość*). Cennym uzupełnieniem tej pozycji są: kronika życia i twórczości oraz spis ważniejszych dzieł Bacha, a także wybór źródeł, dyskografii i bardzo pomocny dla przeciętnego czytelnika słowniczek terminów muzycznych.

Simon Herbert. *Kazanie biblijne. Teoria przepowiadania Bruno Drehera (1911-1971)*. Opole: Wydaw. Św. Krzyża 1995 - 182 s.

Autor na podstawie rekonstrukcji intelektualnej biografii Bruno Drehera ukazuje przemiany w homiletyce. Praca zawiera m. in. historię kazania biblijnego głównie w odniesieniu do ostatniego stulecia, co jest tłem dla ukazania wysiłku Drehera, aby włączyć osiągnięcia współczesnej hermeneutyki biblijnej do przepowiadania i uczynić je integralną częścią posługi słowa.

Pierskała Rudolf. *Słowo Boże dla dzieci. Adaptacja lekcjonarza do Mszy św. z udziałem dzieci*. Opole: Wydaw. Św. Krzyża 1996 - 238, [1] s.

Autor w swojej pracy wykazuje konieczność adaptacji tekstów biblijnych dla dzieci oraz ukazuje drogi realizacji tego zadania. Analizując antropologiczne kryteria adaptacji tych tekstów, przedstawia rozwój psychiczny dziecka na tle jego dojrzewania w wierze i ukazuje znane przykłady adaptacji tekstów biblijnych. Wskazując na dotychczasowe próby adaptacji lekcjonarza do Mszy św. z udziałem dzieci, autor koncentruje się na liturgiczno-pastoralnych wskazaniach dla polskiego lekcjonarza tego typu, co jest głównym celem jego pracy.